

Ústavní soud

Joštova 625/8
660 83 Brno

Stěžovatel: **Tomáš Pecina**
Slezská 56, 120 00 Praha 2

Zastoupen: **Mgr. Petrem Kočím, advokátem**
Na Štáhlavce 1105/16, 160 00 Praha 6

Účastník: **Nejvyšší správní soud**
Masarykova 427/31, 657 40 Brno

Vedlejší účastníci: **Státní volební komise**
Náměstí hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4
et alii

Ústavní stížnost

proti usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006,
č. j. Vol 51/2006-40,

podaná podle ustanovení § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb.,
o Ústavním soudu (dále jen „ZÚS“),

s návrhem na zrušení ustanovení zákona

č. 247/1995 Sb. o volbách do Parlamentu České republiky (dále jen
„VolZ“ nebo „volební zákon“), ve smyslu ustanovení § 64 odst. 1
písm. e) ZÚS

Podepsáno elektronicky

Plná moc

Přílohy: dle textu; podle seznamu

Bez poplatku

I.

Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 51/2006-40 (dále jen „**napadené usnesení**“), byl zčásti zamítnut a zčásti odmítnut stěžovatelův návrh ze dne 15. 6. 2006, jímž se stěžovatel domáhal určení neplatnosti volby poslanců a náhradníků zvolených ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konaných ve dnech 2. a 3. 6. 2006 (dále jen „**volební stížnost**“, resp. „**parlamentní volby**“).

Proti napadenému usnesení nejsou přípustné žádné další opravné prostředky (§ 104 odst. 1 soudního řádu správního), a protože stěžovatel má za to, že napadeným usnesením byla porušena jeho základní práva, nezbyvá mu nyní než je napadnout **ústavní stížností**. Neboť účastník při svém rozhodování použil ustanovení volebního zákona, jež jsou podle přesvědčení stěžovatele v rozporu s ústavním pořádkem, aniž by řízení přerušil a předložil věc s návrhem na jejich zrušení Ústavnímu soudu, stěžovatel nyní sám Ústavnímu soudu navrhuje, aby předmětná ustanovení **zrušil** v rámci projednávání této ústavní stížnosti.

Důkaz z : volební stížnost ze dne 15. 6. 2006 – v příloze
usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 51/2006-40 – v příloze

II.

Svou volební stížností stěžovatel napadl volbu všech kandidátů a náhradníků zvolených v parlamentních volbách, přičemž zdůvodnil, proč se domnívá, že část ustanovení § 87 odst. 1 VolZ odporuje ústavnímu pořádku, neboť to nepřipustně omezuje aktivní žalobní legitimaci k podání volební stížnosti, a navrhl, aby účastník řízení o volební stížnosti přerušil a věc postoupil Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení části ustanovení § 87 odst. 1 VolZ, textu „*zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen*“.

Účastník tomuto návrhu nevyhověl a výrokem II napadeného usnesení volební stížnost v této části **odmítl**, když v odůvodnění k tomu uvedl:

Navrhovatel je však přesvědčen, že toto zúžení aktivní žalobní legitimace voliče občana je nepřipustné, neboť se jím porušuje ústavní pořádek, aniž by uvedl, se kterým ustanovením Ústavy ČR je zmíněné ustanovení volebního zákona v rozporu. Nejvyšší správní soud navrhovatelův názor protiústavnosti citovaného ustanovení nesdílí.

K tomu je především nutno poznamenat, že účastník pominul část VII stěžovatelovy volební stížnosti, v níž stěžovatel zevrubně vysvětluje, proč nepokládá předmětná ustanovení za ústavně konformní, a to pro rozpor s ustanovením čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „**Listina**“).

Již samotná skutečnost, že účastník rozhodl o této části navrhovatelovy volební stížnosti, aniž by se, jak je z textu napadeného usnesení zcela zjevné, **s jejím obsahem vůbec byl seznámil**, je porušením práva stěžovatele na spravedlivý proces ve smyslu ustanovení čl. 36 Listiny a čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a samo o sobě je to důvodem pro zrušení výroku II napadeného usnesení.

Nelze akceptovat jako ústavně konformní postup, kdy účastník rozhodl o procesně přípustném stěžovatelově návrhu, aniž by se seznámil s argumentací, kterou byl tento návrh podložen.

III.

Účastník v napadeném usnesení dále uvádí:

Předně však je třeba zdůraznit, že případná derogace části uvedené normy by byla takovým zásahem, jímž by byl uvedený procesní prostředek z právního řádu zcela odstraněn. Takový stav je však naprosto nežádoucí.

Na podporu tohoto tvrzení se pak napadené usnesení dovolává usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 540/02, jímž byla s podobnou argumentací odmítnuta ústavní stížnost stěžovatele, který se domáhal zrušení ustanovení § 87 odst. 1 VolZ.

Jak je však zjevné z volební stížnosti, stěžovatel nenavrhl zrušení celého ustanovení § 87 odst. 1 VolZ, nýbrž pouze jeho části, textu „zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen“. Takto modifikované ustanovení by pak znělo:

Podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾ každý občan a každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejíž kandidátní listina ve volebním kraji byla pro volby do Poslanecké sněmovny zaregistrována, (dále jen „navrhovatel“). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí.

Je tedy evidentní, že stěžovatelem navrhovaná derogace nevede k odstranění procesního prostředku z právního řádu, jak mylně dovozuje účastník, nýbrž pouze **k rozšíření aktivní věcné legitimity** k podání volební stížnosti na všechny občany, nikoli pouze na potenciální voliče příslušného kandidáta. Argument napadeného usnesení je proto nutno označit za zcela lichý, daný tím, že účastník postupoval při posouzení stěžovatelova návrhu povrchně a patrně opět bez toho, že by se s jeho argumentací náležitě seznámil.

IV.

V odůvodnění, proč účastník shledal stěžovatelův návrh na přerušování řízení a postoupení věci Ústavnímu soudu nedůvodným, napadené usnesení uvádí: „*Je logické a zákonné úpravě volebního práva odpovídající, že žalobní legitimity občana by neměla být rozšířena nad rozsah jeho volebního práva*“. Dále pak účastník rozvíjí svou thési, proponovanou i v jiných rozhodnutích ve věcech volebního soudnictví, že možnost dosáhnout zpochybnění neplatnosti volby všech kandidátů zvolených na území státu je dána především politickým stranám.

Nad rámec toho, co stěžovatel uvedl v napadeném usnesení pominuté části VII volební stížnosti, je nutno podotknout, že stěžovatel souvislost mezi rozsahem volebního práva a možností napadnout nezákonnost, resp. neústavnost volby logickou neshledává.

Rozsah volební legitimity, tj. volebního práva, je platným právem konstruován s přihlédnutím k požadavku účelnosti a praktičnosti, přičemž nelze nikterak dovozovat, že by každý volič měl mít právo rozhodovat o volbě všech poslanců nebo senátorů (naopak takový postup by mohl kolidovat

s legitimním požadavkem, aby v Parlamentu byly zastoupeny partikulární zájmy všech skupin obyvatelstva, včetně zájmů menšinových a regionálních).

Naopak rozsah aktivní žalobní legitimace musí reflektovat skutečnost, že zvolení poslanci a senátoři výkonem své pravomoci, zejména v oblasti legislativy, zasahují do právní sféry **všech občanů**, a proběhla-li tedy volba některého z nich vadným způsobem, právní zájem na nápravě takového stavu svědčí každému, jehož práva tím byla dotčena, nikoli pouze jeho voličům.

Nesprávnost argumentace účastníka vynikne zvláště v případech, kdy byl výsledek volby těsný (tzv. „volební pat“), tak jako tomu bylo v napadených parlamentních volbách: jediný poslanec, zvolený v kterémkoli volebním kraji, může svým hlasem rozhodnout o tom, která politická strana nebo koalice bude v následujícím období konstituovat vládu a jakou politiku bude moci uplatňovat. Zájem na zákonnosti volby tohoto poslance svědčí každému občanovi, nikoli pouze těm voličům, kteří daného poslance měli možnost volit.

Jak stěžovatel vysvětlil ve své volební stížnosti (a to právě v části VII, k níž však účastník nepřihlédl), stav, kdy je aktivní věcná žalobní legitimace ustanovením § 87 odst. 1 VolZ takto omezena, koliduje s ustanovením čl. 36 odst. 2 Listiny, podle něhož každý, tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, musí mít možnost obrátit se na soud (popř. jiný orgán), aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, a je proto na místě část tohoto ustanovení zrušit, tak aby žalobní legitimace svědčila každému občanovi.

Z téhož důvodu je na místě **zrušit pro rozpor s ustanovením čl. 36 odst. 2 Listiny výrok II napadeného usnesení**, jímž účastník část volební stížnosti odmítl a tím stěžovateli upřel přístup k soudu.

V.

V části, v níž se napadené usnesení zabývá námitkami proti neústavnosti volebního zákona, se uvádí:

V projednávané věci však druhá část návrhu brojí proti ustanovením § 26 věta druhá a § 49 až § 51 volebního zákona. Navrhovatel tak netvrdí, že má být jeho návrhu vyhověno proto, že „byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby těchto kandidátů“ (§ 87 odst. 5 cit. zákona), nýbrž že samotná zákonná úprava je protiústavní. Za této situace je zjevné, že Nejvyšší správní soud by nemohl návrhu na neplatnost volby uvedených kandidátů vyhovět ani tehdy, když by považoval návrh za důvodný, neboť je zákonem vázán.

K tomu nezbyvá než zopakovat notorietu, že soud je sice zákonem vázán, avšak shledá-li, že některý zákon nebo jeho jednotlivé ustanovení není ústavně konformní, je jeho povinností řízení přerušit a postoupit věc Ústavnímu soudu s návrhem na jeho zrušení (čl. 95 odst. 2 Ústavy); stěžovatel ostatně takový postup *expressis verbis* navrhl. Závěr napadeného usnesení, že účastník by nemohl návrhu vyhovět, ani kdyby jej shledal důvodným, je tudíž značně nepřiléhavý.

Účastník, i když argumentaci stěžovatele údajně shledal „*velmi přesvědčivou*“, takový postup nezvolil a jeho volební stížnost i v části, kterou připustil k meritornímu projednání, zamítl.

VI.

Ve své argumentaci, kterou by bylo poněkud nadbytečně v ústavní stížnosti podrobně rekapitulovat, jestliže je text volební stížnosti k ústavní stížnosti přiložen, stěžovatel namítl, že volební zákon porušuje jednak princip **poměrného zastoupení**, jednak je v rozporu s ústavním imperativem **rovnosti volebního práva**, jak jsou tyto principy zakotveny v ustanovení čl. 18 odst. 1 Ústavy.

Pokud jde o námitku porušení principu poměrného zastoupení, tam účastník stejně jako stěžovatel vychází zejména ze závěrů, učiněných Ústavním soudem v plenárním nálezu ze dne 6. 2. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 42/2000. Konkrétně napadené usnesení cituje začátek publikované právní věty: „*Proces diferenciace může plnit svou základní funkci hnací síly a tvůrčího elementu historického vývoje a pokroku jen tehdy, realizuje-li se na půdě kontinua mezi krajními tendencemi, jejichž funkční napětí vylučuje zaujímání extrémních pozic.*“

Z tohoto východiska však napadené usnesení činí právě opačný závěr, než k jakému dospěl ve svém nálezu Ústavní soud, když návrhu vyhověl a zrušil ty části volebního zákona, jež princip poměrného zastoupení porušovaly.

Stěžovatel je přesvědčen, že volební systém, způsobilý vést k tak výraznému nepoměru mezi počtem voličských hlasů potřebných k zisku jednoho mandátu, jako se to stalo v parlamentních volbách (viz tabulka č. 1 ve volební stížnosti), již není v materiálním smyslu vůbec možno pokládat za systém poměrného zastoupení.

Aniž by se chtěl stěžovatel pouštět do diskuse o tom, zda je systém poměrného zastoupení účelný a pro fungování státu a jeho orgánů vhodný, je zakotven Ústavou, přičemž vůli ústavodárce nepřisluší přezkoumávat ani samotnému Ústavnímu soudu (viz čl. 87 Ústavy *a contrario*). Stěžovatel tudíž nemůže označit za ústavně konformní postup, kdy je princip poměrného zastoupení, nepochybně v legitimní snaze posílit integrační prvky volebního systému a usnadnit tak dosažení sněmovní většiny, modifikován nad nutnou a únosnou míru.

Je na Ústavním soudu, aby posoudil, zda platné znění volebního zákona je již takovým vykročením z mezí ústavnosti, aby tím byla odůvodněna jeho derogace, přičemž stěžovatel opět poukazuje na fakt, že vede-li volební systém k rozdílu v počtu voličských hlasů připadajících na jeden mandát mezi dvěma stranami **v poměru 1 : 2,40**, je třeba takovou hypotézu zkoumat velice pečlivě.

VII.

V části, kde se napadené usnesení snaží vypořádat s námitkou nerovnosti volebního práva za situace, kdy existuje výrazná disproporce mezi velikostí volebních krajů, se předně uvádí, že systém 14 volebních krajů, které kopírují vyšší územní samosprávné celky, není nahodilý, ale jde o legitimní a tradiční metodu rozdělení volebního území.

S tímto závěrem stěžovatel ani v nejmenším nepolemisuje, podotýká však, že zájem na respektování principu rovnosti volebního práva je tak významný, že mu musí ustoupit i zájem na jednoduchosti volebního systému a jeho aplikace v praxi.

Napadené usnesení dále uvádí:

Z návrhu je nicméně patrné, že navrhovatel nepolemizuje se samotným rozdělením volebního území, nýbrž že brojí proti nestejně velikosti jednotlivých volebních krajů. Tato argumentace je racionální a logická, nicméně svojí podstatou nepřímě směřuje i proti samotnému způsobu a vhodnosti rozčlenění České republiky na 14 značně nesourodých, nestejně velkých a ne vždy tradičně ukotvených celků, což je však stanovena formou ústavního zákona a není proto dokonce ani v kompetenci Ústavního soudu ji jakkoliv zpochybnit (čl. 88 odst. 2 Ústavy ČR).

Tak tomu přirozeně není: je-li předmětem ústavněprávní námitky stěžovatele nestejná velikost volebních krajů, neznamená to, že by snad stěžovatel brojil i proti vymezení krajů *správních* (vyšších územních samosprávných celků); obsahem jeho námitky je toliko to, že není – právě u vědomí jejich výrazně nestejně velikosti – ústavně konformní použít tyto kraje automaticky jako kraje volební, a volební kraje by tudíž měly být utvářeny jinak než jako přesná kopie krajů *správních*.

S tím, co stěžovatel uvedl ve vztahu k německému volebnímu modelu, se účastník vypořádal následujícím argumentem:

Jestliže navrhovatel v této souvislosti odkazuje na ustanovení § 3 odst. 3 německého volebního zákona (poznámka soudu: ve skutečnosti se jedná o § 3 odst. 1 bod 3.), je nutno doplnit, že i podle tohoto zákona platí, že při rozdělování volebních krajů „jsou zachovány hranice zemí“ (bod 1. cit. ustanovení). Pokud dojde zákonným způsobem ke změně území zemí, „změní se odpovídajícím způsobem také hranice dotčených volebních krajů“ (odst. 5 cit. ustanovení). Z toho je jasně patrné, že i citovaný zákon vychází z legitimacy vyšších samosprávných celků, kterými jsou v daném případě země.

Tak tomu však není: je zřejmé, že účastník neporozuměl tomu, co zákonodárce mínil výrazem *einzuhalten* v ustanovení § 3 odst. 1 bod 1 tohoto zákona, případně vyšel z nepřesného překladu tohoto zákonného ustanovení. Volební kraje ani zde nejsou totožné se spolkovými zeměmi, nýbrž toliko respektují jejich hranice, tzn. není přípustná situace, že by jeden volební kraj zasahoval do území několika spolkových zemí.

Z tohoto nepochopení pak pramení i zřejmá nesprávnost dalšího uvažování účastníka a nemůže obstát ani shora citovaný závěr, že volební zákon vychází z legitimacy vyšších samosprávných celků, kterými jsou v daném případě země, protože tak tomu fakticky není, jestliže volební kraje nejsou se spolkovými zeměmi totožné, nýbrž toliko respektují jejich hranice a jednotlivé spolkové země dále dělí, a to tak, aby byla pokud možno dodržena podmínka jejich stejné nebo srovnatelné velikosti (viz stěžovatelem citované ustanovení § 3 odst. 1 bod 3 zákona).

VIII.

Napadené usnesení dále uvádí, že argumentace stěžovatele se nemůže opřít ani o poznatky získané komparativní methodou, a jako příklad země, kde existuje výrazný nepoměr velikosti volebních krajů (za současné aplikace D'Hondtovy přepočítávací metody), uvádí Španělsko, kde existuje 52 volebních obvodů, v nichž se přiděluje od 2 do 34 mandátů.

K tomu je však třeba podotknout, že platná španělská ústava z roku 1978, na rozdíl od ústavy české, v čl. 23 odst. 1 zakotvuje toliko, že volební právo je všeobecné, nikoli že je rovné:

Los ciudadanos tienen el derecho a participar en los asuntos públicos directamente o por medio de representantes, libremente elegidos en elecciones periódicas por sufragio universal.¹

Zcela obdobná je situace v Jižní Africe: ani tam nestanoví ústavy, že by volební právo bylo rovné, ale toliko všeobecné [srov. § 1 písm. d) jihoafrické ústavy]. Jakkoli by zřejmě bylo možno argumentovat, že rovnost volebního práva se podává z obecně formulovaného principu občanské rovnosti, nelze přehlédnout, že tradiční, historicky nebo geograficky podmíněné rozdělení volebního území k takovým důsledkům v praxi často vede (viz např. mediální hojně citovaný příklad newyorského Staten Islandu), a argument analogií by byl tudíž na místě jen v případě, že by podmínka rovnosti volebního práva byla zakotvena v ústavě tak kategoricky, jako je zakotvena v ústavě české.

Ani argument volebním systémem v Polsku není možno označit za korektní: z výsledků voleb do Sejmu² konaných v roce 2005 totiž vyplývá, že zatímco tamní nejúspěšnější politická strana, *Prawo i Sprawiedliwość*, potřebovala k zisku jednoho ze svých 155 mandátů 20 553 hlasů, nejméně úspěšná *Mniejszość Niemiecka* se dvěma mandáty k tomu potřebovala 17 234 hlasů, přičemž tyto hodnoty u jednotlivých politických stran variují v rozmezí 17 234 až 32 866 hlasů na mandát, přestože počty křesel se pohybují v intervalu 2 až 155. Nelze tedy nikterak dovodit, že by polský volební systém porušoval ty principy, které jsou zakotveny v ustanovení čl. 96 odst. 2 polské ústavy.

Prisvědčit je naopak třeba argumentací příkladem Portugalska, neboť tam je princip rovnosti volebního práva sice ústavně zakotven (srov. čl. 10 odst. 1 portugalské ústavy), avšak zatímco na největší volební kraj (Lisabon) připadá 48 mandátů, ve dvou nejmenších volební krajích (pro voliče s trvalým pobytem v zahraničí) se volí pouze 2 poslanci Republikového shromáždění. Portugalský volební systém je tedy stížen stejnou vadou neústavnosti jako systém český, když pro lisabonské voliče má tento volební systém zcela jinou faktickou podobu než pro zahraniční Portugalce.

Podobně se patrně lze ztotožnit s poukazem napadeného usnesení na to, že volby do německého Spolkového sněmu probíhají s použitím dvou hlasů a nestejná velikost volebních krajů by měla dopad nejen do D'Hondtovou methodou přepočítávaných druhých hlasů, ale odrazila by se i v deformaci volby prvním hlasem jednokolově volených poslanců za volební kraj (*Wahlkreisabgeordnete*, viz § 5 zákona).

---

¹ *Občané mají právo účastnit se veřejných věcí přímo nebo prostřednictvím svých zástupců, svobodně zvolených v pravidelně konaných volbách na základě všeobecného volebního práva.*

² viz např. http://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Wybory_parlamentarne_w_Polsce_2005&oldid=3788509

IX.

Zásadně chybný je však následující argument napadeného usnesení, proti němuž stěžovatel pokládá za nutné se ohradit:

Nejvyšší správní soud se nemůže ztotožnit ani s tvrzením, zpochybňujícím ústavnost použití tzv. D'Hondtovy volební formule (§ 50 zákona č. 247/1995 Sb.). Tato volební formule je totiž zcela běžná v systému poměrného zastoupení a podle názorů předních politologů je v zásadě neutrální, resp. pomáhá velkým stranám jen mírně a k jejich výraznějšímu zvýhodnění dochází pouze u malých obvodů kolem pěti mandátů (viz např. T. Lebeda, Přiblížení vybraných aspektů reformy volebního systému, in: Politologický časopis č. 3/2000, str. 245; anebo v našich podmínkách zcela pionýrská práce stejného autora Vládní stabilita v České republice a volební systém poměrného zastoupení, tamtéž, č. 2/98, str. 115 a násl.). Návrh na zrušení ustanovení § 50 zákona č. 247/1995 Sb. proto soud nepovažuje za důvodný, jelikož D'Hondtova volební formule představuje zcela běžný způsob přepočtu hlasů na mandáty a nelze ji proto považovat – obecně vzato – za jakkoliv porušující princip rovnosti volebního práva či dokonce popírající podstatu zásad poměrného volebního systému.

Účastník zde hrubě generalisuje a imputuje stěžovateli zcela jiný právní názor, než který ten vyjádřil ve své volební stížnosti. V návrhu na zrušení § 49 až 51 VolZ stěžovatel nepolemisuje s účelností uplatnění D'Hondtova přepočítávacího pravidla *in abstracto*, nýbrž na základě zcela konkrétních **výsledků parlamentních voleb** dochází k závěru, že tato metoda, je-li aplikována ve spojení s nestejnou velikostí volebních krajů a s takovým počtem volebních krajů, jaký je zákonem stanoven, vede nutně k tomu, že velké strany jsou před malými zvýhodněny do té míry, že nutně vzniká otázka, zda takové narušení principu poměrného zastoupení nedosáhlo ústavní dimenze a není třeba takovou úpravu volebního zákona označit za ústavně nekonformní.

Jak ukazuje shora zmíněný a dokumentovaný polský případ, ani aplikace D'Hondtovy metody nemusí vést nutně k prioritizaci velkých politických stran, je však nutno vzít v úvahu celý legislativní kontext, v němž je toto pravidlo uplatňováno: ani závěry, jak účastník píše, „předních politologů“ nemohou zpochybnit skutečnost, že parlamentní volby vedly **k reálné disproporcii v poměru 1 : 2,40**, a za takové situace je pak zcela legitimní se ptát, není-li právní úprava, podle níž byl přepočet proveden, v rozporu s ústavním principem systému poměrného zastoupení.

X.

Pokud jde o návrh na zrušení § 49 VolZ, tam se napadené usnesení odvolává na shora zmíněný nálezn Ústavního soudu ze dne 6. 2. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 42/2000, a dovozuje, že je dána překážka *rei iudicatae*, jež brání, aby Ústavní soud rozhodoval o ústavnosti tohoto ustanovení.

To je však nepochopením jak stěžovatelova návrhu, tak zákona o Ústavním soudu. Stěžovatel předně navrhl zrušení ustanovení § 49 VolZ toliko proto, že to tvoří s ustanoveními § 50 a § 51 funkční a logický celek, a je-li napadána metoda přepočtu hlasů na mandáty, je nutné učinit tak systematicky, souhrnným návrhem na zrušení všech právních norem, které tvoří jeden celek; stěžovatel ve volební stížnosti netvrdí, že by předmětné ustanovení (jež implementuje tzv. uzavírací klausuli) bylo samo o sobě nutně protiústavní, byť i pro takový názor by bylo lze najít řadu přesvědčivých argumentů.

Ustanovení § 35 odst. 1 ZÚS, jímž účastník nesprávně argumentuje, brání zahájit řízení o věci, o níž již bylo rozhodnuto, a je tedy procesní, nikoli precedenční povahy. Nelze je vykládat tak, že by nebylo možné projednat návrh na zrušení určitého zákona nebo jeho ustanovení jen proto, že takový návrh byl Ústavním soudem již jednou, ve věci jiného stěžovatele nebo navrhovatele, odmítnut nebo zamítnut, *nota bene* jestliže je předmětné ustanovení bylo napadáno z jiného důvodu a s jinou právní argumentací, eventuálně ve světle jiných skutkových okolností rozhodované věci. Na tom nic nemění ani ustanovení o obecné závaznosti judikatury Ústavního soudu (čl. 89 odst. 2 Ústavy).

Potřebné je upozornit v této souvislosti i na ustanovení § 23 ZÚS, upravující postup v případě, že senát Ústavního soudu dospěje k právnímu názoru odchylnému od právního názoru vysloveného v předchozím nálezu.

XI.

Závěrem účastník vyslovuje názor, z něhož vyplývá, že se stěžovatelem sdílí určitou míru pochybností o vhodnosti současné úpravy volebního zákona, nenahlíží však, jak tuto situaci jednoduše řešit a tvrdí, že zajistit nápravu je především věcí samotného zákonodárce. V napadeném usnesení stojí: „*Zůstává proto otevřenou otázkou, zda možné řešení navrhovatelem popsaných problémů spočívající např. ve spojení některých malých volebních krajů by ve svém důsledku nevyvolalo další, neméně závažné, komplikace.*“

Stěžovatel podotýká, že právě takové řešení by zřejmě zvlášť vhodné nebylo, přestože i ono by mohlo zajistit odstranění závadného stavu, ale v úvahu přichází vymezení volebních krajů částečně nebo zcela nezávisle na správním členění státu, jak je tomu v případě voleb senátních.

Jakkoli je skutečně věcí zákonodárce, aby zjednal nápravu, nelze očekávat, že tak učiní z vlastního popudu, ale měl by k tomu být přinucen derogací těch ustanovení volebního zákona, která je nutno pokládat za protiústavní.

Účastník zde totiž zcela resignoval na své ústavně vymezené povinnosti, když místo toho, aby své pochybnosti o ústavnosti stávající úpravy (srov. jeho závěr, že „*výsledný efekt aplikovaných ustanovení zákona č. 247/1995 Sb. je na samé hranici poměrného zastoupení i principu rovnosti volebního práva*“) vtělil do návrhu na zrušení příslušných částí zákona a věc delegoval Ústavnímu soudu, který je k takovému posouzení příslušný, stěžovatelovu volební stížnost jako nedůvodnou zamítl.

V kontextu všech dalších usnesení, jimiž se účastník vypořádal s volebními stížnostmi jiných navrhovatelů, lze v jeho postupu shledat jistý rys formalismu: věcně závažné námitky navrhovatelů i skutková zjištění měl účastník tendenci bagatelisovat, takže celý proces přezkumu zákonnosti voleb se stal víceméně formálním aktem s předem daným výsledkem, který bylo nutné toliko s potřebnou mírou sofistikovanosti odůvodnit.

Stěžovatel konstatuje, že výsledný dojem rozhodně nevytváří pocit nezávislosti soudní moci na legislativě (v případě volebních stížností napadajících ústavnost volebního zákona) ani na exekutivě (zejména u volební stížnosti, jíž stěžovatel, politická strana SNK Evropské demokraté, napadl, *inter*

alia, postup Ministerstva financí ČR, které této politické straně od roku 2003 zadržuje příspěvky na mandát a tím jí znemožnilo provést efektivní předvolební kampaň³).

XII.

Stěžovatel tedy shrnuje, že účastník pochybil v tom, že část jeho volební stížnosti výrokem II napadeného usnesení odmítl, čímž zasáhl do jeho základního práva na přístup k soudu, a ve výroku I, kterým zbytek volební stížnosti zamítl, pochybil, jestliže v platné úpravě volebního zákonodárství neshledal rozpor s ustanovením čl. 18 odst. 1 Ústavy a nepostoupil věc Ústavnímu soudu.

Ve stávající úpravě lze spatřovat porušení principů založených ustanovením čl. 18 odst. 1 Ústavy, stěžovatel proto Ústavnímu soudu navrhuje zrušení příslušných částí volebního zákona.

XIII.

Napadené usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 31. 7. 2006, tato ústavní stížnost je proto podávána ve lhůtě 60 dnů ve smyslu ustanovení § 72 odst. 3 ZÚS.

XIV.

Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Ústavní soud po projednání jeho ústavní stížnosti vydal tento

nález:

- 1. Ustanovení § 26 věta 2, § 49 až 51 a část ustanovení § 87 odst. 1, text „zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen“, zákona č. 247/1995 Sb. o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, odporují ustanovení čl. 18 odst. 1 Ústavy a čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.**
- 2. Uvedená ustanovení se proto zrušují dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů.**

---

³ usnesení ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 60/2006-36, na adrese <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=7540>

3. Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 51/2006-40, bylo porušeno stěžovatelovo právo na přístup k soudu ve smyslu ustanovení čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod, a stěžovateli nebyla poskytnuta ochrana jeho volebního práva zakotveného ustanovením čl. 18 odst. 1 Ústavy.
4. Uvedené usnesení se proto z r u š u j e .

V Praze dne 15. 8. 2006

Tomáš Pecina

Seznam příloh:

1. plná moc ze dne 15. 8. 2006
2. volební stížnost ze dne 15. 6. 2006
3. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 51/2006-40